

**Màster Universitari en
Gestió d'Àrees de Muntanya**

CALENDARI 2025-2026

El curs s'inicia el **dia 7 d'octubre a les 16.30** a la Sala de Junes del 2n pis del Rectorat de la Universitat de Lleida, amb la conferència inaugural i presentació general del Màster.

A partir del dia 8 d'octubre es desenvolupen les dues **assignatures obligatòries presencials (A)** tots els dies hàbils de 16.00 a 20.00 de la tarda seguint el programa que es detalla en aquest document. Es preveu, a més a més, dos o tres dies de dedicació completa amb sortides a muntanya: un a la primera assignatura i un o dos coincidint amb el dia internacional de les muntanyes (entorn a l'11 de desembre).

El **dia 13 d'octubre** (en horari de matí) hi haurà una sessió de presentació de les optatives del segon semestre i de presentació del Treball de Final de Màster i de les pràctiques d'empresa.

Excepte quan s'indiqui una altra cosa, totes les sessions es faran a l'**edifici de Rectorat de la Universitat de Lleida, aula 2.37**.

Univ.	Professors	Data	
(A) Assignatures obligatòries presencials			
	Montse Salvà	Octubre 7 a Novembre 7	Medi Ambient, economia i societat a les àrees de Muntanya *
	Ignasi Aldomà	Novembre 17 a desembre 18	Eines de planificació i gestió de les àrees de muntanya *
(B) Assignatures optatives NO presencials (els estudiants escullen 6 assignatures de les optatives proposades)			
UAB	Antonia Caselles	Gener 26 a març 20	Desenvolupament local i territorial. Conceptes clau i evolució històrica. Polítiques i agents socials. Els sectors dinamitzadors del desenvolupament.
UdG	Josep Calbó Josep Abel Gonzalez Lino Montoro	Gener 26 a març 20	Gestió energètica. Eficiència i diversificació de fonts d'energia. Aspectes tècnics bàsics. Generació i ús de l'energia en el canvi global
URV	Marina Martín	Gener 26 a març 20	Mobilitat alternativa en àrees de muntanya. Infraestructures. Planificació i gestió de xarxes de camins. Disseny d'itineraris
UB	Marc Vila	Gener 26 a març 20	La cartografia de la muntanya. Introducció a la cartografia i SIG. La cartografia topogràfica i dels assentaments humans. La cartografia cadastral. Cartografia del medi natural i dels recursos naturals.
UdG	Josep Vila Subirós Marià Serrat	Gener 26 a març 20	Eines per a la biologia de la conservació (biodiversitat) Avaluació i prioritització en Biologia de la Conservació: criteris i índexs de conservació. Eines per a la gestió in-situ de la biodiversitat; objectius, planificació i tècniques de gestió de l'hàbitat. Actuacions de conservació ex-situ
UB	Belén Gómez, Martí Cors	Abril 7 a maig 29	Rutes turístiques. Introducció i conceptes bàsics. Rutes turístiques al medi natural i el patrimoni cultural.
UdL	Ramon Batalla Gemma Piqué	Abril 7 a maig 29	Gestió hidrològica. Processos i interaccions del cicle hidrològic. Condicions ambientals i gestió dels recursos hídrics.AVINGUES. Plans i mesures.

UAB	Anna Pou	Abril 7 a maig 29	SIG, planejament i paisatge. ** Models de dades i anàlisi. Gestió del Paisatge a Catalunya. SIG i planejament ambiental
UdL	Marc Ballesté	Abril 7 a maig 29	Societat i cultures de muntanya Una visió transcultural de les societats de muntanya. Histories de vida. Percepcions del medi. Poder i organització social; estructures comunitàries. Món festiu i patrimoni
			(C) Tallers i assignatures presencials ***
	Federica Ravera i Toni Domènech	Novembre 10 a 14	Anàlisi, descripció i diagnòstic a la muntanya mitjana/seca (taller obligatori) Anàlisi i diagnòstic de la realitat socioeconòmica a muntanya. Realització d'una valoració estratègica (treball en equip). Treball de camp: zona catalana pendent de definir. Estada de 3 o 4 dies. Dates concretes de la sortida pendent de concretar dins de la setmana del 10 al 14 de novembre.
	Albert Pèlach, Montse Salvà, Joan Ganau	Gener 7 a 23	Planificació i gestió a l'alta muntanya (taller obligatori) Bases d'un projecte d'ordenació territorial, desenvolupament econòmic o projecte empresarial (treball en equip). Treball de camp: Estada a l'Alt Pirineu del 12 al 16 de gener.
	Isabel Paulino i Daniel Paül	Març 23 a 27	Taller muntanya mediterrània i turisme (taller optatiu). Agents i experiències en la dinamització turística local. Anàlisi de potencial turístic i disseny d'estratègies Treball de camp: zona dels Ports. Estada sobre el terreny previsiblement del 23 al 26 de març.
UB	Lothar Schulte	Juny 3 al 7	Riscos naturals en zones alpines (assignatura optativa). *** Treball de camp. Anàlisi de les repercussions del canvi climàtic sobre els riscos naturals als Alps bernesos i la seva mitigació: processos d'esdeveniments extrems d'inundacions, GLOFs, moviments de masses, allaus, terratrèmols i tsunamis. Treball de camp: Estada Alps suïssos (Interlaken). Estada sobre el terreny del 3 al 7 de juny.
UdL	Jaume Macià	Anual	(D) Pràctiques externes, obligatòries excepte convalidació
AS	Tot el professorat	Anual	(E) Treball de Fi de Màster, obligatori

UAB: Universitat Autònoma de Barcelona

UB: Universitat de Barcelona

UdG: Universitat de Girona

UdL: Universitat de Lleida

URV: Universitat Rovira i Virgili

* L'adscripció definitiva de dies i professors queda subjecta a canvis puntuals derivats de circumstàncies personals i al desenvolupament de l'activitat acadèmica de les cinc Universitats participants.

** Es recomana que l'alumnat que es matriculi a l'assignatura *SIG, planejament i paisatge*, i no tingui uns coneixements previs de SIG, cursi prèviament l'assignatura de *Cartografia de la muntanya*.

*** En tots els tallers que inclou el màster, les despeses d'allotjament i esmorzar seran gratuïtes. Fins ara s'ha pogut fer així gràcies al finançament addicional aportat per Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA), i tot sembla indicar que continuarà igual. Aquesta gratuïtat es pot aplicar només de manera parcial a l'assignatura optativa "Riscos naturals en zones alpines", que es desenvolupa als Alps suïssos. Donat l'elevat cost de l'allotjament i d'altres despeses en territori suís, els alumnes matriculats hauran de cofinançar una part del cost del viatge i l'estada, que es calcula en un mínim de 500€ per persona. Tingueu igualment present que, pel mateix motiu, el nombre d'alumnes que poden cursar aquesta assignatura està limitat.

Assignatura: Medi ambient, economia i societat en àrees de muntanya (Obligatòria, 9 ECTS)

Classes majoritàriament presencials, a les tardes, a la Universitat de Lleida (Lleida)

	Coordinadora:	Montse Salvà	
Univ.	Professor responsable	Data	Temàtica general de les sessions
		Octubre 7	Jornada inaugural: Sala de Junes 2n pis (UdL, Edifici Rectorat, 16.30)
	Coordinadors del màster	Octubre 7	Presentació dels objectius, desenvolupament i continguts del Màster a càrrec dels respectius coordinadors.
	Xerrada inaugural	Octubre 7	Xerrada inaugural del curs: Luis Alberto Longares Aladrén (Universidad de Zaragoza)
UB	Montserrat Salvà	Octubre 8 (online)	Presentació de la primera assignatura: desenvolupament, continguts, metodologies, documentació (MATÍ 13:00-14:0)
UAB	Jordi Nadal	Octubre 8	Dinàmiques i processos naturals en àrees de muntanya
URV	Xavier Sigró	Octubre 9	La meteorologia i els climes de muntanya (I)
URV	Xavier Sigró	Octubre 10	La meteorologia i els climes de muntanya (II)
	Daniel Paül i Jaume Macià	Octubre 13	Presentació general de les assignatures optatives, de les pràctiques i del TFM (MATÍ 11.00 a 13.00 – aula 3.36)
URV	Xavier Sigró	Octubre 13	El canvi climàtic, models i escenaris de futur
UB UAB	Montserrat Salvà Albert Pèlach	Octubre 14	Sortida de camp a Montserrat (tot el dia)
UAB	Albert Pèlach	Octubre 15	Evolució del medi d'alta muntanya: mètodes i tècniques
UB	Maria Ortuño	Octubre 16	Risc sísmic
UdL	Ramon Batalla Damià Vericat	Octubre 17	Riscos hidrològics
UB	Montserrat Salvà	Octubre 20	Biogeografia, biodiversitat i risc d'incendis
UB	Pere Oller	Octubre 21	Risc d'esllavissades i allaus
UB	Fernando Gil	Octubre 22	Dinàmiques demogràfiques i poblament
UAB	Ricard Morén	Octubre 23	Re poblament actual a pobles petits muntanyencs: immigració internacional i interna a muntanyes de l'Europa rural
UdL	Ignasi Aldomà	Octubre 24	La societat rural; de societat agrària a societat de serveis: noves ruralitats
UdG	Federica Ravera	Octubre 27	Agricultura de muntanya i pastoralisme, crisi i transformació agrària. Ruralitat i gènere
UAB	Àngel Cebollada	Octubre 28	Economia de muntanya "tecnològica"; mobilitat, TIC'S i canvis tecnològics.
UB	Xosé Armesto	Octubre 29	Economia i desenvolupament local; sectors dinàmics, clústers i nínxols d'activitat.
URV	Salvador Anton	Octubre 30	Revalorització de l'oci i el temps lliure i turisme sostenible.
UB	Belén Gómez	Novembre 3	Desenvolupament turístic i condicionants del turisme a muntanya (canvi climàtic)
UB	Martí Cors	Novembre 4	L'esquí i el turisme d'aventura, cultural i de natura
URV	Sergi Saladié	Novembre 5	Els valors patrimonials i paisatgístics de la muntanya
		Novembre 6 (online)	11:00 a 13:00 Presentació del Taller de muntanya mitjana/seca i de la teoria del DAFO
URV	Isabel Paulino	Novembre 6	La muntanya com a marca i imatge

Assignatura: Eines de planificació i gestió de les àrees de muntanya (Obligatòria, 9 ECTS)

Classes majoritàriament presencials, a les tardes, a la Universitat de Lleida (Lleida)

	Coordinador:	Ignasi Aldomà	
Univ.	Professor responsable	Data	Temàtica general de les sessions
UdL	Ignasi Aldomà	Novembre 17	Presentació de la matèria: desenvolupament, continguts, metodologies, documentació
UdL	Ignasi Aldomà	Novembre 18	El marc de la planificació i la intervenció pública. Agents socials i estructures administratives. Finances públiques
UdL	Ignasi Aldomà	Novembre 19	La política regional dels estats i la muntanya. Plans de desenvolupament i instruments d'intervenció
UAB	Oriol Nel-lo	Novembre 20	Planificació Territorial i Urbanística. Paisatge.
UdG	Josep Vila	Novembre 21	Medi ambient i planejament
UdG	Josep Vila	Novembre 24	Espais Naturals (I). Introducció general i legislació.
UdG	Josep Vila	Novembre 25	Espais Naturals (II). Gestió, avaluació i futur
UdL	Ignasi Aldomà	Novembre 26	Gestió Parc Nacional / Gestió Reserva Caça (exterior)
URV	Joan Carles Francès	Novembre 27	Planificació de Riscos. Pla d'Emergències. Protecció Civil.
URV	Joan Carles Francès	Novembre 28	Planificació de Riscos. Pla d'Emergències. Protecció Civil.
UdL	José Andrés López Tarazón	Desembre 1	Gestió d'avingudes i aiguats
UB	Carles Barriocanal	Desembre 2	L'estudi d'impacte ambiental
UdL	Ignasi Aldomà	Desembre 3	Política Europea i aplicació de la PAC: ajuts al sector agrari
URV	Ruben Cabistany	Desembre 4	La política regional europea i els fons Leader
URV	Ruben Cabistany	Desembre 9	Fons LEADER i Iniciatives de desenvolupament. Normativa, disseny i aplicació.
UAB	Toni Durà	Desembre 10	Polítiques Transfrontereres.
UdL UAB	Daniel Paül Albert Pèlachs	Desembre 11 (tot el dia)	Sortida de camp al Pirineu. Celebració del Dia Internacional de la Muntanya
UdL	Daniel Paül Albert Pèlachs	Desembre 12 (tot el dia)	Visites sobre el terreny (pendent de concretar)
UAB	Anna Vera	Desembre 15	Emprenedoria en Àrees de Muntanya; les oportunitats.
UB	Martí Cors	Desembre 16	Emprenedoria en el sector turístic
UdL	Jose Manuel Alonso	Desembre 17	Del model de negoci al Pla d'empresa
URV	Juan Antonio Duro	Desembre 18	L'estudi d'impacte i viabilitat econòmica

Assignatures optatives

Classes majoritàriament virtuals

Les assignatures optatives es basen en treball autònom per part de l'alumnat, que es reforça amb tutories i algunes sessions presencials. El professorat de cada assignatura us donarà informació concreta del funcionament, que s'adaptarà als dubtes que puguin anar sorgint al llarg del curs.

A continuació s'indica, a tall informatiu i en línies generals, el funcionament de cada assignatura. Per veure els detalls concrets (avaluació, metodologies, temari, bibliografia, etc.) podeu consultar la guia docent al web del màster.

BLOC I – GENE R A MARÇ

Desenvolupament local i territorial

- Presentació del curs per videoconferència el primer dia de classe
- Posteriorment es farà una presentació de cada un dels blocs del curs per videoconferència, generalment un dilluns cada quinze dies (3 sessions)
- Hi ha una avaluació al final de l'assignatura, escrit a mà (s'enviarà escanejat o en fotografia cal connexió a internet).

Gestió energètica

- Sessió de presentació de l'assignatura, on s'explica l'organització i l'avaluació. Aquesta sessió (telemàtica) en principi és obligatòria i es fa la primera setmana. Es concreta un cop iniciat el curs.
- Després, al llarg del curs, en començar cada setmana es publica el material que toca i s'estableix un dia fix a la setmana (d'assistència voluntària, encara que recomanada) per fer explicacions i tutoria, a l'aula virtual de l'assignatura.

Mobilitat alternativa en àrees de muntanya

- Es realitzarà una sessió virtual la primera setmana de curs. Posteriorment s'anirà penjant el material al campus i es faran sessions de tutoria en funció dels dubtes que sorgeixin.
- Es proposaran també debats online. En alguns casos, es podrà elegir participar activament al debat o entregar pràctica.

La cartografia de la muntanya

- L'assignatura no té horaris específics. El professor penja teoria i tasques generalment el diumenge (o abans) i es té fins al pròxim diumenge per entregar-ho. Si algú té dubtes contacta amb el professor per mail o missatge i es concreta trobada.

Eines per a la biologia de la conservació (biodiversitat)

- OBJECTIU: Conèixer i entendre les bases teòriques de la biologia de la conservació amb un enfoc pràctic centrat en les zones de muntanya. A partir d'aquí analitzar el seu vincle amb les dinàmiques

de la biodiversitat en les àrees de muntanya i com els programes de conservació i restauració i els nous marcs conceptuals com el rewilding són eines útils en un context de canvi ambiental i climàtic. Una qüestió que ens porta finalment a valorar els reptes de futur de la conservació i la restauració de la biodiversitat sempre prenent com a referència casos pràctics al llarg de tota l'assignatura.

- Aquesta és una assignatura clau per entendre la crisi de la biodiversitat i el rol que hi juguen les muntanyes en aquest context. Cal remarcar el seu paper com a zones de refugi i a l'hora espais preferents de recuperació i restauració de la diversitat biològica. Tot plegat en un marc d'increment progressiu dels conflictes vinculats a la implementació de polítiques de conservació i restauració. Un bon exemple són totes les problemàtiques relacionades amb la gestió de la fauna salvatge i les activitats agro-ramaderes tradicionals i el turisme.

Es comptarà amb 2 conferències de persones convidades expertes en la temàtica de la Biologia de la Conservació en àrees de muntanya.

Sessions els dimecres de 17.00 a 20.00 (online).

BLOC II – ABIL A MAIG

Rutes turístiques

- Organitzem els continguts per setmanes i cada setmana pengem nous materials al Campus. També hi ha una sèrie d'activitats associades que els estudiants han d'anar presentant al llarg de l'assignatura.
- Hi haurà una primera sessió de presentació de l'assignatura on-line (videoconferència) al llarg de la primera setmana d'inici de curs (es concretarà per correu electrònic i consulta a través del Fòrum).
- Al llarg de l'assignatura hi haurà com a mínim un parell més de sessions on-line (videoconferències) de seguiment-tutoria. A més, si hi ha alguna necessitat especial, se'n poden programar d'altres.

SIG, planejament i paisatge

- S'ofereix la possibilitat de fer sessions de presentació/tutoria quan s'hagi d'iniciar un nou tema i lliurar una pràctica avaluable. Es graven aquestes sessions per deixar-les disponibles per aquells estudiants que no tinguin disponibilitat per estar presents.
- Normalment aquestes sessions seran un dia per la tarda, a determinar entre dimarts o dijous.

Gestió hidrològica

- Es preveu fer una tutoria introductòria per cada activitat. Aquesta tutoria es durà a terme el dia d'inici de cada activitat (bloc) a la tarda o l'endemà. Després farem tutories segons demanda, acordant dia i hora amb ells, i s'obriran aquestes tutories a la resta dels alumnes.
- Les sessions introductòries de cada bloc no són classes teòriques, sinó que el que es farà és explicar l'activitat a dur a terme i es presentaran els materials disponibles (15-30 min de durada, depèn dels dubtes que sorgeixin al moment). Evidentment, si aquell dia ells ja es tenen algun dubte conceptual també aprofitem per a resoldre'l.

Societat i cultures de muntanya

Es faran algunes sessions online i síncrones amb una durada de 2h. Seran els dimecres a les 16h, d'acord amb el calendari següent:

Set 1 (2 abril) - Viure a la muntanya: històries de vida

Set 4 (30 abril) - Món festiu i patrimoni

Set 5 (7 maig) - Percepcions del medi natural

Set 7 (21 maig) - Seminari: poder i organització social

Set 8 (28 maig) - Presentació de projectes

Taller muntanya mediterrània i turisme

- Sortida sobre el terreny + alguna sessió prèvia per explicar el treball i la logística + alguna sessió posterior per presentar els treballs.

Riscos naturals en zones alpines

- Sortida sobre el terreny + alguna sessió prèvia per explicar el treball i la logística + alguna sessió posterior per presentar els treballs.